СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LVII. Ч. 292. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ПЯТНИЦЯ, 16-го ГРУДНЯ 1949. No. 292. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, DECEMBER 16, 1949. VOL. LVII.

ТРИ ЦЕНТИ в Злуч. Держ. Америки ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном — Тел. „Свобода": BErgen 4-0807 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — THREE CENTS in the U. S. of America FIVE CENTS Elsewhere

ПРИЛЮДНА ОПІНІЯ ПОТРІБНА ДЛЯ УСПІШНОЇ ОБОРОНИ

Вашингтон, 14 грудня. — Комісія Економічного Розвитку, складена з визначних провідників громадського життя, вказала на загрозу громадянських вольностей у тайній підготові плянів цивільної оборони на випадок війни. Крім того Комісія ствердила, що для успішної оборони країни потрібна теж свобідна прилюдна опінія. Якщо загал населення не буде притягнений до плянів краєвої оборони, тоді прийде до сили вояк і полісмен і повстане поліційно-касарняна держава — остерігає Комісія американців.

На думку Комісії біжучі видатки на забезпеку країни виносять двадцять біліонів річно, всеодно, чи це військові чи цивільні видатки. Страх перед війною може тривати цілі покоління й тому прийдеться в тому часі подбати про забезпеку країни. Серед того нарід може втратити розуміння волі і може прийти в Америці до створення влади горстки людей з обмеженням демократичних прав загалу — оце в загальному, переконання Комісії Економічного Розвитку.

Щоб це виминути Комісія доражує більше цивільних осіб до співпраці з Краєвою Радою Безпеки. Так розширений склад Ради повинен бути підданий під контролю сенату, який має право затверджувати членів Ради. На чолі Комісії Економічного Розвитку стоїть Маріон Б. Фолсом, скарбник підприємства Істман Кодак у Рачестер, Н. И., містопредсідником є Бирдслі Румл з Ню Йорку, а крім них є ще 25 інших визначних людей з усіх стейтів. До Краєвої Ради Безпеки входять: Президент і віцепрезидент Злучених Держав, секретарі стейту й оборони і голова Краєвої Ради Ресурсів Безпечества.

ВИБУХ ПРИРОДНОГО ГАЗУ ПРИЧИНОЮ СМЕРТИ 16, КАЛІЦТВА 91 ОСІБ.

Сію Сити, у стейті Айова. — Саме перед обідною перервою в заводі мясних виробів Свифта і Ко. вибух природний газ, яким отоплюється завод і серед того згинуло 16 осіб, а 91 стало каліками. Вибух був подібний до вибуху бомби. Будинки на просторі шести міських блоків зазнали ушкодження, а в самім будинку Свифта знищені бюра адміністрації й різні робітні. Поліція й пожежна сторожа попукує за дальшими жертвами катастрофи в людях.

ПРОТЕСТАНТИ РАДЯТЬ НАД ОБЄДНАННЯМ.

Грінвіч, Конн. — Тридцятьшість протестантських церковних провідників, які представляють 36 деномінацій, зібралися тут на конференцію для передумання їх обєднання. За підставу нарад вони прийняли так званий „Філадельфійський Плян", складений перед 30 роками, одначе пізніше занедбаний. Цей плян передбачує обєднання деномінацій на такій підставі, як Католицька Церква обєднує монаші чини. Отже поодинокі деномінації затримають свої церковні різниці, а тільки для спільних християнських засад затримають зверху єдність. Ця справа є важка й тому учасники нарад думають поступати дуже обережно і без огляду на час, у якому до такого обєднання має дійти.

СНАЙДЕР ПЛЯНУЄ РЕВІЗІЮ ПОДАТКОВОГО ЗАКОНУ.

Вашингтон. — Секретар скарбу Джан В. Снайдер, повернувши з конференції з президентом Труманом, висловив погляд, що конгрес переведе провірку податкового закону, головно для знесення деяких дошкульних додатків до податків. Сенатор Волтер Ф. Джордж, голова фінансової комісії, приготовляє переслухання знавців над ревізією закону про суспільне забезпечення. Палата вже прийняла новий законопроєкт у цій справі, одначе уряд домагається дальших змін. Новий закон, якщо б увійшов в життя, мав би обовязувати від 1 січня 1950.

ПІДВИШКА ЦІНИ КАВИ КОШТУЄ 650 МІЛЬЙОНІВ.

Вашингтон. — На підставі зіставлень Бюра Цензу сен. Гай М. Джилет виявляє, що внаслідок підвищки цін на каву американська публика витратить $650,000,000 у видатках на цей популярний напиток. Сенатор твердить, що хтось „манипулює" цінами на ринку. Як підставу до такого твердження наводить сенатор факт, що впродовж місяців жовтня й листопада біжучого року „щезло" 100,000,000 фунтів кави з продажу.

АТОМОВЕ ДЕРЕВО ЗНАННЯ І ЖИТТЯ.

Шікаго.— Провідники Комісії Атомової Енергії мали нагоду оглядати Атомовий Сад, плеканий лябораторією Аргон, у віддалі 25 миль від міста. Сад містить у собі справжні „дерева знання й життя", які через атомове радіовання витворюють життєдайні речовини, що досі находилися тільки в природнім стані. Такі дерева витворюють харчові засоби, які не тільки причиняться до заспокоєння хвилевих потреб людини, але й продовжують її життя. Навіть соняшну енергію вдалося втягнути в ярмо для підтримки людського життя. Різними способами можна тепер буде відокремлювати вітаміни і сотні інших речовин потрібних для життя людини й звірят. Крім того виторюють теж найновіші чудоліки, як пеницилину й стрептомицину новим процесом радіовання.

ПРЕЛІМІНАР БЮДЖЕТУ НА 42 БІЛЬОНИ.

Кій Вест, Флорида. — Президент носиться з думкою не накладати нових податків, а пробувати покрити видатки з теперішніх приходів. З дотеперішніх своїх проєктів президент задумує підтримувати дальше зрівнання громадянських прав і знесення закону Тефта. Продовження контролі комірного є теж на думці президента, а закон про кредити на побудову мешкань середньо-заможних людей потребує викінчення.

ДОРАДЖУЄ ЗЛУКУ ДЕМОКРАТІЙ В ОДНУ НАД-ДЕРЖАВУ ДЛЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ СВІТУ

Вашингтон, 14 грудня. — Д-р Гаролд С. Юрі, який отримав нагороду Нобела за відкриття в ділянці атомової сили, висловився, що міжнародна контроля атомової енергії є неможлива, доки не повстане один світовий уряд. — „Неможливе співпрацювати з тиранами" — сказав Юрі на зібранні Комітету Атлантійського Союзу, який веде агітацію за злуку Західних держав під одним спільним урядом. Такий уряд, на його думку, буде „над-урядом" і він буде творити противагу до Совєтів та стане відстрашаючим чинником проти третьої війни. З таких мотивів буде логічним розвинути Північно - Атлантійський Пакт в Атлантійський Оборонний Договір, казав Юрі. Тому, що світ, який найшовся перед Залізною Заслоною, має ще пять років часу, заки Росія буде вповні озброєна, конгрес повинен візвати президента, щоб він скликав держави з Північно Атлантійського Пакту на конференцію для створення над-держави, доражує науковець.

Третя війна на його думку почнеться скиданням атомових бомб, тисяч раз сильніших ніж була перша. Одна така бомба вистачає на знищення Ню Йорку. Одначе потім таки прийде до боротьби сухопутних армій, які найдуть на континенті. Вивіз урану до Росії вважає Юрі за факт малого значення, бо росіяни могли б дістати уран з інших країв. Він домагається залишення Барухового пляну контролі атомової сили як недоцільного.

В СУБОТУ ПРИЇЖДЖАЄ ЧЕРГОВИЙ ТРАНСПОРТ НОВИХ ІМІГРАНТІВ.

В суботу, дня 17-го грудня, причалить до порту в Ню Йорку черговий транспорт нових імігрантів на кораблі „Дженерал МекРей", що виїхав з Бремергафен в дні 7-го грудня. В транспорті є 1,168 подорожних, між ними багато українців, більшість з яких приїжджає старанням З.У.А.Д.Комітету. Приїзд корабля заповіджений на год. 1-шу після полудня до причалу при Вест 21-шій Стріті, хоча щодо часу могли б ще наступити зміни. Поіменний виказ українців, що приїжджають цим транспортом старанням ЗУАДКомітету, поданий на іншому місці в цьому числі.

ДОЛЛЕС ЗА МОРАЛЬНУ ОФЕНЗИВУ ПРОТИ КОМУНІЗМУ

Ню Йорк. — Низка лекцій, виголошувана впродовж чотирьох тижнів у Тавн Голл стараниям організації Краєвого Комітету для Визволення Европи, покінчилася у вівторок рефератом б. сенатора Джана Фостера Доллеса. Він говорив про необхідність зміни політики Злучених Держав в холодній війні і радив перейти з дефензиви на моральну офензиву. На його погляд комунізм Сталінового видання розкладається в середині й тому нема страху, щоб Совєти перейшли до стріляної війни на випадок американської моральної офензиви дорогою розповсюджування свободолюбних ідей. У запитах поставлено запит публики питання, чи в плянах для звільнення Европи з комуністичного ярма є теж звільнення України, відповів Стефан Осуський, б. чеський міністер до Франції, а тепер член Комітету для Визволення Европи, що на підставі засади Линколна „світ не може бути на-пів вільний і на-пів поневолений", Україна повинна бути вільною.

ПРЕСА ПРО СМЕРТЬ МІТРАТА ЛОТОВИЧА

Ню Йорк. — Щоденник Ню Йорк Таймс помістив довшу згадку про смерть апостольського протонотарія й генерального вікарія Української Гр.-Катол. Церкви, о. Антона Лотовича з Брукліна. Крім точних дат з життя покійника поміщено теж його світлину.

ПЕРЕРВАНО НАРАДИ В СПРАВІ АВСТРІЇ

Ню Йорк, 15. грудня. — Західні союзники остаточно ствердили повну відсутність совєтської співпраці в переговорах в справі мирового договору з Австрією і вчора рішили перервати дальші наради. В останньому, як всілякими компромісами доведено майже до закінчення проєкту договору, Совєти нагло повідомили, що вони раніше бажають самі договоритися з Австрією в справі окупаційних коштів та формально навіть почали розмови в тій справі з австрійським урядом. Вчора у Волдорф-Асторія відбулося останнє чотирьохдержавне засідання в тій справі і західні представники заповіли продовжування нарад в Лондоні в січні наступного року, заявляючи совєтському представникові, що там вони вже очікують теж остаточного полагодження справи. Совєти тенденційно саботують договір з Австрією, щоб могти якнайдовше задержати там свої окупаційні війська.

БОЛГАРСЬКІ БОЛЬШЕВИКИ ЗАСУДИЛИ НА СМЕРТЬ СВОГО БУВШОГО ЛІДЕРА

Софія, Болгарія, 15 грудня. Болгарський комуністичний суд проголосив вчора вирок у великому політичному процесі проти 11 колишніх лідерів болгарських комуністів, зі секретарем комуністичної партії та бувшим заступником премієра і міністром закордонних справ, Траїчом Костовом, на чолі. Костова засуджено на смерть, а інших на високі кари тюрми, з досмертною включно. Всіх їх обвинувачено в „зраді" та в „змові" з Тітом і „американсько-британськими агентами". З усіх підсудних тільки Костов заперечив закидувані йому провини „зради" і „змови", признаючись тільки до „деяких ухилів" від комуністичної партійної лінії. Всі інші підсудні не тільки „признавалися" до вини та обвинувачували Костова, але ще й самі лаяли себе останніми словами. Крім кари смерти і тюрми, підсудних засуджено ще й на втрату громадянських прав, конфіскату майна та зворот судових коштів.

ПІДПИСАНО БРИТАНСЬКО-ШВЕДСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНИЙ ДОГОВІР

Лондон, 15 грудня. Представники Британії і Швеції підписали тут вчора однорічний торговельний договір на суму поверх 372 мільйони долярів. Рівночасно з британського боку заявляють, що в майбутньому Англії менше залежатиме на подібних білятеральних договорах, натомість вона змагатиме до розвитку вільного способу торгівлі.

ПОДІЇ В ЄРУСАЛИМІ НЕ Є НЕСПОДІВАНКОЮ ДЛЯ БРИТАНІЇ

Лондон, 15 грудня. У звязку з рішенням ізраїльського уряду перенести столицю країни до Єрусалиму, в суперечі постановам Обєднаних Націй, речник британського уряду заявив, що це не є несподіванкою для уряду Британії. Він тільки висловив жаль, що Ізраїль підважує тим авторитет Організації Обєднаних Націй, до якої в останньому його прийнято.

ПАПА ПРОГОЛОСИТЬ ДОГМУ ВНЕБОПРИЙНЯТТЯ П.Д.М.

Рим, 15-го грудня. — Католицька Церква рішила проголосити догмою внебоприйняття Пречистої Діви Марії. Акту проголошення довершить Папа Пій XII. в дні 8-го грудня 1950-го року і на той час запрошується до Риму до участи в церемонії всіх католицьких єпископів світу.

ІТАЛІЙСЬКІ КОМУНІСТИ ОСТОРОЖНІ У ВІДНОШЕННІ ДО ЦЕРКВИ

Рим, 15 грудня. Тоді як Москва веде безпощадну боротьбу проти релігії і церкви, італійські комуністи, з огляду на становище церкви і релігії між італійським народом, рекомендують найбільшу осторожність в тих справах. Свого часу вони пробували творити „християнський комунізм", а тепер їх центральний комітет рекомендує своїм членам не робити нічого такого, що могло б викликати серед італійців розбіжності на релігійному тлі.

ЮГОСЛАВІЯ ОБВИНУВАЧУЄ СОВЄТІВ В НАРОДОВБИВСТВІ

Београд, 15 грудня. Югославсько-совєтським противорічностям світ завдячує тепер чимало нових і авторитетних інформацій про злочинність совєтського режиму. В останньому виданні югославських „Літературних Вістей" бувший студент совєтських університетів і здеклярований комуніст, тепер професор філології Радован Ляліч, широко описує совєтське народовбивство поневолених народів, від русифікації починаючи, а на фізичному винищуванні кінчаючи. Він пише це в осторогу югославському та іншим народам, над якими зависла комуністична загроза.

ІЗРАЇЛЬ ПРОТИ ЦІЛОГО СВІТУ В БОРОТЬБІ ЗА ЄРУСАЛИМ

ЗАЯВА ПРЕМІЄРА БЕН-ҐУРІОНА З НАГОДИ ПЕРЕНЕСЕННЯ ЙОГО УРЯДУ ДО ТОГО МІСТА.

Єрусалим, 15 грудня. — „Ізраїль поставлений проти цілого світу" — заявив вчора ізраїльський премієр Бен-Ґуріон, з нагоди швидкого перенесення його уряду до Єрусалиму з Тель Авів, що було досі столицею Ізраїля. Діючи негайно після рішення парляменту про перенесення столиці Ізраїля до Єрусалиму, Бен-Ґуріон заявив, що Ізраїль „виступив в найбільшу боротьбу своєї історії". Навязуючи до недавного рішення Генеральної Асамблеї Обєднаних Націй про встановлення міжнародного режиму в Єрусалимі під наглядом Протекторатної Ради, Бен-Ґуріон твердив, що проти Ізраїля завзялися три сили: арабські країни, Католицька Церква і комуністи. Переносячи свою столицю до Єрусалиму всупереч постанові Обєднаних Націй, ізраїльський премієр твердив, що „боротьба ще тільки почалася", що історична традиція й справедливість є єдиною зброю, якою Ізраїль розпоряджає, та що не відомо які ще жертви доведеться йому в цій боротьбі принести і який буде її кінцевий вислід. Акція Ізраїля висунулася на чоло міжнародних подій і її широко коментується в заінтересованих колах.

ВІДДІЛИ КИТАЙСЬКИХ НАЦІОНАЛЬНИХ ВІЙСЬК ІНТЕРНОВАНІ В ІНДО-КИТАЮ.

Париж, 15 грудня. — Зі Сайгону, столиці французького Індо-Китаю, тут наспіли вістки, що „багато тисяч" китайських національних військ у відступі перед комуністами перейшли індо-китайський кордон і там без труду були розброєні та інтерновані. У французьких колах стверджують, що з огляду на теперішнє положення націоналістичних генералів переходити на бік переможних комуністичних військ, в Індокитаю не сподіються масового переходу національних військ і тому теж дещо зменшується загроза комуністичної інвазії на Індокитай, хоча таку можливість береться до уваги та робиться відповідну підготовку до оборони.

ВІДРОДЖЕННЯ НАЦІЗМУ ГОЛОВНОЮ НЕБЕЗПЕКОЮ В НІМЕЧЧИНІ.

Франкфурт, 15 грудня. В західних політичних і військових колах та в пресі продовжується коментувати прояви відродження скрайнього німецького націоналізму, що вважається головною небезпекою як для західних потуг так і для самої Німеччини. Стверджується, що теперішні східно-західні суперечності та звязана з ними східно-західна політика в Німеччині створять пригожі обставини для відродження нацизму, з яким знаходять спільну мову комуністи.

ПІДПИСАНО ТИМЧАСОВУ КОНСТИТУЦІЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ ІНДОНЕЗІЇ

Батавія, Джава, 15 грудня. — Представники 16 країн і територій Індонезького архипелягу підписали тут вчора тимчасову конституцію Злучених Держав Індонезії, що ще до кінця цього року будуть суверенні. Нова федеративна республика має около 77 мільйонів населення.

ВИШИНСЬКИЙ В БЕРЛІНІ ЗАПОВІДАЄ „ПОВНУ ПІДДЕРЖКУ" НІМЕЦЬКИМ КОМУНІСТАМ.

Берлін 15 грудня. — В дорозі зі сесії Генеральної Асамблеї в Ню Йорку до Москви, совєтський міністер закордонних справ Андрей Вошинський зупинився в совєтському секторі Берліна та заповів повну совєтську піддержку маріонетковій східно-німецькій „демократичній республіці". Відвідини Вишинського в Берліні вважається за совєтське намагання послабити корисне враження, яке справили на німців недавні державні відвідини американського секретаря стейту Діна Ачесона, з якими німці звязують великі надії. Під час свого побуту в Берліні, Вишинський відвідав в лікарні премієра комуністичної республіки, Отта Ґротеволя, про якого в останньому поширилися вістки, що він попав в неласку Кремля та намагався покінчити самогубством.

КОЛИШНІЙ РУМУНСЬКИЙ МІНІСТЕР ПРО СОВЄТСЬКЕ „ВИЗВОЛЕННЯ".

Лейк Соксес, 15 грудня. — У відповідь на безглузді заяви совєтського міністра Вишинського про американську підготовку до війни, Злучені Держави опублікували листа колишнього румунського міністра закордонних справ, Константина Вісовяну, в якому розкривається терористичні методи совєтського „визволення". В листі, скерованому до Ворена Р. Остина, описується зокрема терористично-ультимативні методи, що їх використав Вишинський для комуністичного перевороту в Румунії в лютому 1945-го року.

ЯПОНІЯ ПРОХАТИМЕ ІНТЕРВЕНЦІЇ О.Н. В СПРАВІ ПОЛОНЕНИХ В СОВЄТАХ.

Токіо, Японія, 15 грудня. — Японський уряд рішив звернутися до Обєднаних Націй з проханням інтервенції в справі около 300,000 японських полонених, яких ще від чотирьох років держиться в Совєтах. Японці здогадуються, що около 150,000 бувших японських вояків згинуло в совєтському полоні.

ГРЕКИ ЗВІЛЬНЯЮТЬ ПАРТИЗАНІВ.

Атени, 15 грудня. — Грецький міністер війни підписав вчора декрет про звільнення поверх тисячі полонених комуністичних партизанів, яких перевиховувано в концентраційному таборі на острові Макронісос. Звільнені ще перед Різдвом будуть дома. В цьому самому таборі перебуває ще 15 тисяч збаламучених колись облудними обіцянками большевицького „раю на землі" комуністичних партизанів.

НОВИЙ СОВЄТСЬКИЙ АМБАСАДОР В ГОЛАНДІЇ.

Москва, 15 грудня. — Григорій Зайцев був іменований новим совєтським амбасадором в Голандії. Раніше він був амбасадором в Іраку.

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.00	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Ситі і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

СОВЄТСЬКИЙ „БЮЛЕТЕНЬ"

Перед останньою війною і в часі війни комуністичні агенти старались різними підступами використовувати для своїх цілей теж і американську молодь. До цього вживали вони професорів по школах, а теж осіб з визначними іменами. Не так давно сама п-ні Елинор Рузвелт призналась у своїй газетній колумні, як то комуністи підійшли до неї з невинним проханням говорити на конґресі молоді, провід якого був на ділі в комуністичних руках. Тепер такі речі комуністам уже так легко не вдаються і Москві приходиться оглядатись за іншими засобами затроювання американської молоді. Одним з таких нових і важливих засобів є Інформаційний Бюлетень, видаваний вже сім років совєтською амбасадою у Вашинґтоні. Цей Бюлетень, видаваний тепер дуже люксусово, совєтська амбасада розсилає свобідно по цілій Америці й в великій кількості. Але тому, що висилає його теж і до бібліотек середніх шкіл (гай скул), ця справа — як пише Ніл Стенфорд в бостонськім „Крисчйен Сайенс Монітор — стала важливим питанням, виховним і дипломатичним.

Легко догадатись, що видаваний у Вашинґтоні совєтський „Бюлетень", є редагований в такий спосіб, якби він друкувався у Москві. Отже малює життя в Совєтах тільки в чудових барвах, так, що в порівнанні з ним життя в Америці являється хіба пеклом. Усе, що Вишинський чи Мануїльський говорять проти Злучених Держав в Обєднаних Державах, передруковується у бюлетені. Таким чином діти в американських школах мають, між іншим, читати, що їхня країна опинилась в руках фашистів, які готуються виповідати війну „миролюбним" Совєтам.

Якби не мати тут діла з нерозвиненою ще духово молоддю, то можна б навіть сміятись з цього способу ширення неправди, який виглядає прямо наївним тим, що знають справжнє життя у Совєтах. Але бюлетень попадає в руки дуже молодих учеників. Цю молодь бюлетень запевняє, що містить ніщо інше, а тільки саму чисту правду. Це й причина, чому американські виховники домагаються припинення висилки цього бюлетеня до бібліотек середніх шкіл.

В сьогоднішнім наставленні американського народу до комуністів та совєтської пропаганди й інфільтрації не було б важко департаментові стейту таку заборону видати, якби не побоювання, що Кремль, у відплату за це, готов припинити видавання в Москві журналу „Америка", який всеж таки подає хоч дещо інформацій про справжнє життя в Злучених Державах, не критикуючи, очевидно, ні одним словом совєтський режим, чи проти-американські заяви Сталіна й Політбюра, чи таких, як Молотов та Вишинський.

Чим ця справа покінчиться, покищо не знати. Департамент стейту, як завжди, боїться загострювати відносини з Совєтами, але теж не може не рахуватись з американськими протестами. Піддають таку розвязку, що ми повинні повестись в Америці з совєтським Інформаційним Бюлетенем так, як в Совєтах поводяться з американським журналом „Америка". Як може совєтська амбасада в Вашинґтоні розсилати свій бюлетень до американських шкіл, так теж американський журнал в Совєтах повинен мати доступ до совєтських шкільних бібліотек і взагалі до всіх місць, що подібні до тих, куди розсилається совєтський бюлетень в Америці.

Справа, про яку отсе згадуємо, не така проста, особливо, як зважити, що вже й без цього доволі терть між Вашинґтоном і Москвою.

У СПІЛЬНОМУ ІНТЕРЕСІ

З приїздом нової іміграції та з виникненням нових проблем новим живчиком забилося життя в наших громадах. Скріпились новими силами старі організації, повстають нові, продовжується влаштовувати традиційні імпрези, організується нові, коротко: наше життя організується, росте, процвітає.

Цей новий розмах нашого громадського життя спостерігається особливо виразно крізь призму нашої редакційної роботи. Пошта, телефони, особисті відвідини в Редакції, все це ставить нас перед новими потребами і новими завданнями. З одною тільки різницею: видавничі фонди, а з тим і видавничі й редакційні можливості все ще не тільки не йдуть впарі зі загальним розвитком, але стоять на тому самому місці, що були і раніше. Це одне. З другого боку, новоприбулі наші співгромадяни не можуть збагнути протягом одного дня цілого способу нашого життя, його причин і потреб, що з черги створює нові трудноці та вимагає нових зусиль для збереження рівноваги, для скерування піднесеної течії наших сил у промощене вже та виправдане самим життям традиційне русло наших народних потреб і доцільности.

Щоб могти всім цим справам подоліти, нашим репрезентаціям потрібна максимальна співпраця загалу. Це відноситься теж до нашої редакції, бо тільки при зрозумінні і вирозумінні та при найширшій і найповнішій співпраці нашого загалу ми зможемо виконати наші завдання, перемогти існуючі трудноці та двигнутись на нові вершини наших громадських вимог і потреб. І під цим оглядом ми вважаємо за необхідне звернути увагу нашого загалу на деякі конкретні необхідності.

„Свобода" докищо не може ще збільшити свого об'єму та мусить задовольнятися існуючими чотирма сторінками. Але тим не менше вона докладатиме всіх зусиль, щоби і в такому малому об'ємі зареєструвати та відзеркалити те, що діється в світі і між нами. Немаючи ще можности збільшити об'єм газети, Редакція мусить зменшувати довжину інформацій в користь їх кількости. Тому інформуємо і прохаємо:

Всі вістки з громад надсилати нам тільки у формі коротких повідомлень, без зайвих прикметникових додатків, своїх власних міркувань та довгих вичислювань не тільки учасників подій, але й їх пасивних глядачів. Якщо пересланий допис не появиться безпосередньо, прохаємо, терпіння, бо він чекає своєї черги. Самі дописи прохаємо писати чітко і виразно, зокрема виразно подавати імена осіб і місцевостей, а пишучи не жалувати паперу та залишати між рядками віддалення на евентуальні редакційні поправки чи доповнення.

Це саме прохаємо брати до уваги і в надісланих статтях. Чим коротша стаття, тим краща. Свої думки чи описи подій не доконче треба зачинати від початку світу.

Перше місце в газеті, крім щоденних інформацій, належиться головно загально-громадським справам та конкретним подіям. Тому не завжди вистачає місця для довгих ухвал чи резолюцій місцевих організацій чи таких, що мають свої органи. Ми радо зареєструємо подію як таку, але ми не можемо в таких випадках подавати її з усіми подробицями.

Ми продовжуємо друкувати списки жертводавців на народні цілі, але ця справа не є вже аж така важна, щоб одні і ті самі викази друкувати в усіх наших газетах.

Ми не можемо звертати ані вести кореспонденції в справі надісланих і невикористаних матеріялів. Якщо одну чи другу надіслану вістку чи вислов-лену думку не надруковано, на те мусіли бути оправдані причини. Але „Свобода" є громадською газетою і її Редакція здає звіти перед керівними органами УНСоюзу та обовязана давати задовільні вияснення на кожну інтерпеляцію. В передбачуванні можливостей запиту, чому одну чи другу інформацію або статтю не надруковано, Редакція повинна зберегти її деякий час в своїх архівах. Крім того, всяка така кореспонденція вимагала б зайвої витрати сили і часу, від яких в Редакції не переливається.

Часто трапляється, що в одному листі до Редакції заінтересований звертається і до адміністрації і до УНСоюзу і до УККомітету і до ЗУАДКомітету та ще й до кількох приватних осіб. Чи можливо в таких випадках полагодити бодай одну з тих справ своєчасно?

Реєстр таких і подібних справ можна б ще на багато продовжити. Тому в нашому спільному інтересі, в інтересі нашої громади, наших читачів, співробітників і самої Редакції прохаємо наш загал, зокрема наших новоприбулих співгромадян, щоби вони терпеливо та з вирозумінням ставилися теж до своєї газети, як вона ставиться теж до них. Бо все в цьому випадку має свої причини і цілі та одну головну мету: інтерес нашої громади і добро нашого народу як цілости.

Расове зрівнання і розбудова домів

Післявоєнний період зазначився теж і в Америці небувалою недостачею мешкань. Дещо зарадив цьому минулий конґрес ухваливши закон про допомогу федерального уряду поодиноким фармерам при будові нових і поправі старих господарських будинків; гуртам осіб при розбудові напів-фармерських осель і громадам при перебудові цілих дільниць з напів-розваленими домами.

Закон про допомогу поодиноким родинам чи одиницям при будові або перебудові приватних домів, ухвалений докищо в палаті репрезентантів, а не перейшов ще в сенаті. Тому федеральний уряд рішив покищо признати значні фонди на цю ціль Федеральній Адміністрації Побудові Мешкань („Федерал Гавзінґ Адміністрейшен"), заки буде схалений закон в цій справі. Але трапилася заковика, яка може стримати цей велетенський рух розбудови домів при допомозі федеральних фондів. Федеральна Адміністрація Побудови Домів оприлюднила постанову, що той, хто користується при будові домів кредитами з федеральних фондів, не може робити різниці між білими і чорними людьми. Цей розпорядок відноситься в першу чергу до тих, хто хотів будувати мешкання на грунтах, застережених тільки для якоїсь раси. У практиці такі будови мали бути призначені тільки для білих людей з виключенням чорних, або навпаки.

Розпорядок появився 2 грудня з підписом генерального соліцитатора, Филипа Перлмана, а його пітримав на другий день президент Труман заявою, виданою в Кій Вест, у Флориді. Президент, як відомо, завжди побивається за зрівняння громадянських прав і саме тепер зайнятий приготуванням послання про Стан Нації, в якому ,як кажуть, він знову пригадає потребу приспішення відповідного законодавства у цій справі.

Становище генерального соліцитатора й президента викликали збентеження в бизнесових колах. Вони приготовили вже матеріяли на розбудову мешкань і перебудову міських заулків, а тут зявився розпорядок, щоб не відмовляти чорним мешкати разом з білими не тільки на одній вулиці, але й під одним дахом, якщо ті, що будують, хочуть дістати з державної скарбниці кредити на кількадесять років.

Іван Кедрин.

Чи вернеться німецька сила?

Щоденно можете тепер читати суперечні вісті: президент Труман заявив, що західна Німеччина може рахувати на найдальшу допомогу; секретар оборони Джансон заявив, що нема мови про озброєння німців; маршал Монтґомері сказав, що лінія оборони Европи повинна йти Лабою; інший військовий достойник впевняє, що німці мусять боронити самі свою територію перед Совєтами; на нараді штабів зах. Европи ніби - то рішено дозволити німцям на 6 дивізій; знов один англійський член палати лордів впевняє, що Злучені Держави підпишуть з Німеччиною військово-господарський союз. З усієї цієї саламахи виходить одно недвозначно: що з німцями рахуються у світі щораз більше, як із чинником, якого не можна поминути, „переочити" і трактувати як нулю, коли на овиді є зудар між Заходом і Сходом.

Цікаво, що в усіх тих голосах не говориться про чинник, який має вирішний голос у цій справі: Францію, на найбільшу европейську суходільну державу в Атлантійському пакті, яка смертельно лякається марева німецького, мілітаризму й імперіялізму. Хоч французько-німецький спір подобає дещо на польсько-український („хто почав перший?!"), і хоч німці до нинішнього дня не можуть вибачити Франції Людовика XIV., що — сам католик — піддержував протестантів у 30-літній війні, штучно підсичував цю війну і нацьковував протестанта шведа Ґустава Адольфа проти католицького цісаря, Фердинанда II., щоб остаточно, у Вестфальському мирі (1648) розбити єдність Німеччини на маленькі державки, хоч — як кажемо — німці по нинішній день вбачають у кардиналі Рішелієі символ ненависти Франції до Німеччини, проте, фактом є, що за останніх 70 років німці трикратно без найменшої причини нападали й руйнували Францію. Явно спровокована Бісмарком війна у 1870/71 році з погромом французької армії під Седаном і страхітливою облогою Парижа, напад на невтральну Бельгію і Францію у 1914 році та страшне спустошення цілої північно-східньої Франції, (хоч уся перша світова війна була безглуздям, бо її викликав не французько-німецький спір, а спір між Росією і Австро-Угорщиною за впливи на Балкані), врешті наїзд німців на Францію у другій світовій війні і засіяння її трупами та руїнами, — це така історична наука, яку французькому народові важко забути. І тому Франція боронить ся завзято проти будь-якої відновии німецької армії, тямлючи, що німецька збройна сила відроджується, як Фенікс і з попелу: 100 років після 30-літньої війни, наприкінці якої „вовки вили там, де недавно були людські оселі", відродилась німецька сила у Прусії Фридриха Великого; (1740-86), ледви 7 років після того, як Наполеон, розторощивши німецьке цісарство, оснував на його місце залежний від себе „Рейнський Союз", (1806), німецький філософ Фіхте взивав німців до пімсти своїми „Листами до німецького народу", а ґенерали Ґнайзенов і Шарнгорст оснували німецький „великий штаб"; 20 років після версайського мира з 1919 р., у котрому німецьку армію обмежено до 100,000 вояків без штабу, Німеччина Гітлера поставила на ноги 350 дивізій з найпрецизнішим головним штабом в історії світу...

Хто бачив кінець „III. Райху", як на очах розліталась ця наймогутніша збройна сила світу, хто оглядав руїни, що ними ще по нинішній день вкрита вся Німеччина, хто пережив усю страшну мізерію німецької воєнної катастрофи, полученої з ідеологічною катастрофою, той справедливо міг казати: „Ну, цим разом то мине не менше 100 років, щоб німці підвелись після такого розгрому!" І що ми бачимо: нема ще з того часу **п'яти** років, як уже найбільші політичні й військові авторитети міжнародного світу дебатують поважно над відновою німецької збройної сили, мерщій відбудовуючи німецьку **політичну** силу. І це діється по обох боках Лаби, з тією різницею, що Совєти є рішучіші і послідовніші: вони були-такі передбачливі і далекозорі, що ще за 2-гої світової війни політично „перевишколювали" німецьких воєнних полонених і творили з них ті частини, які стали зав'язком нинішньої таємничої армії маршала Павлюса. Вони, Совєти, розпалюють сьогодні пан-німецький патріотизм („з'єдинена Німеччина" — це пропаґандивне гасло німецьких комуністів), хотячи зробити собі з німців аванґард червоної армії. І хоч усі вороги німців впевняють, що німцям не можна вірити і що німці тямлять політичний заповіт Бісмарка та завжди получаться з кожною Росією проти Заходу, проте на Заході щораз настирливіще виринає запит: чи не краще вести з Совєтами війну якнайдалі на схід від берегів Атлянтику, і чи не краще, щоб на німецькій території кервалились у тій війні передовсім самі німці, якщо вони не хочуть зазнати червоного раю?!

Скажете: „Не штука, щоб раз-у-раз відроджувалась німецька політична й військова сила, коли німецький нарід займає територію у самому центрі Европи, спіраючись на півдні об Альпи, а на півночі об Північне море, отже займаючи ключеву позицію европейського континенту!" Відповідь: І найбільш ключева позиція може стати також нещастям народу та бути причиною, що вороги роздряпають край і пояремлять нарід, якщо той нарід сам собою не матиме таких прикмет, що найстрашніший удар не всилі зламати його внутрішньої потуги. Що творить силу німців? Їх організаційний хист і духова дисципліна. Ми бачили, як

(Докінчення на стор. 3-тій)

ЧЕТВЕРТИЙ КОНГРЕС АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ

11)

Які б тоді політичні організації не повставали і під якими іменами вони не виступали б (Українська Народна Рада, Загальний Український Комітет, Українська Федерація у Злучених Державах, чи Український Народний Комітет), не зважаючи на конкуренційну боротьбу, їхні почування вміщувалися на ділі у телеграмі, висланій до проф. Михайла Грушевського в 1917 році, в якій сказано:

„Борцям за волю України, зібраним на Конґресі в Києві, українці, згуртовані в Українській Раді в Америці, шлють свій гарячий привіт. За свободу України ми готові на життя і смерть. Не спочиньте, поки не встане Україна, світ правди засвітить і помоляться на волі невольничі діти".

Разом з тим вислано на руки проф. Грушевського 100,000 рублів для українських жертв війни.

При допомозі сенатора Генрі Кебота Ладжа та конґресмена Джеймса Гемила, як теж завдяки старанням тодішнього Адміністратора Української Греко-Катол. Дієцезії, о. Петра Понятишина, президент Вилсон видав тоді проклямацію, якою проголосив день 21 квітня 1917 року "Ukrainian Relief Day." себто днем збірки по цілій Америці на допомогу українським жертвам війни. Цей день ввійшов в історію як „Український День", бо це перший раз вжито урядово української назви.

В цьому році видано по англійськи більшу працю проф. Степана Рудницького п.н. "Ukraine, the land and its people."

Вітаючи проголошені президентом Вилсоном 14 пунктів, а зокрема цей пункт, де говориться про право самовизначення народів, Українська Рада в Америці вислала до президента в січні 1918 року телеграму, в якій особливо підкреслила те, що заявив през. Вилсон про Польщу, а саме, що вона має повстати на землях, які незаперечно замешкалі поляками. Цього Вилсон спочатку придержувався, а відступив від цього щойно пізніше, як почав заломлюватись український бойовий фронт у Галичині.

В році 1919 велася ввесь час широка протестаційна акція проти польського наїзду на Галичину. На українській маніфестації в Карнеґі Гол у Ню Йорку (27 травня 1919), були теж заступлені естонці, лотиші та литовці й всі вони разом з українцями візвали американський уряд визнати чотири нові республіки: Українську, Естонську, Латвійську і Литовську. Усі ці чотири групи як „Ліґа Чотирьох Народів" добились ще спільного переслухання (29 серпня 1919) перед Сенатським комітетом для закордонних справ, де представлено арґументи, чому саме департамент стейту повинен ці чотири республіки визнати. Між іншим, тодішній конґресмент Фіорельйо Ля Ґвардія був тоді гарячим прихильником самостійности України, Естонії, Латвії та Литви і навіть вніс у Палаті Репрезентантів законопроект в справі призначення коштів на отворення дипломатичних американських посольств в Україні, Естонії, Латвії та Литві.

Важливою подією тодішнього часу треба вважати висилку з Америки делеґації Українського Народного Комітету на Мирову Конференцію, щоб допомагати кращій обороні права України на самостійне державне життя. В склад цеї делеґації входили: конґресмен Джеймс А. Гемил і д-р Кирило Білик. Конґресмен Гемил добився у Вилсона, що Велика Рада (Вилсон, Ллойд Джордж, Клемансо та Сонніно) приняла українську делеґацію (Сидоренко, Панейко, Білик, Шульгин, Лозинський і Вітовський) а в імені делеґації та української влади промовляв по-англійськи д-р Білик. Гемил і Білик були тоді, між іншим, в американських експертів на Мирову Конференцію, якими були професор Лорд і Бавман, були теж в полковника Гавса, що мав тоді великий голос у Вилсона та був проти признання Польщі Галичини, і передали йому меморіял в українській справі. Комісія знавців заявилась за те, щоб впливати на „справжнє федеративне і демократичне об'єднання" Росії з Україною і балтійськими державами.

Це було в Парижі, а тут, у Вашинґтоні, делеґація У. Н. Комітету була принята державним секретарем Робертом Ленсинґом, якому з'ясувала польський і большевицький наступи на українські землі та передала відповідний меморіял.

Протестаційна та інформативна акція проти московських та польських посягань на українські землі продовжувалась і була скріплена прибуттям до Вашинґтону місії Української Народної Республіки, що зорганізувала бюро „Приятелів України", яке видало англійською мовою кілька інформаційних книжечок про українську справу. Представник місії, офіціяльно невизнаної, не міг добитись послухання в департаменті стейту, а на свій меморіял дістав відповідь окружного дорогою (через У.Н.Комітет), в якій сказано, що Україну вважає уряд частиною Росії. Місія Зах. Укр. Народної Республіки, що теж подала обширний меморіял в українській справі, протестувала проти окупації західно-українських земель Польщею. Вона зібрала між американськими українцями коло $140,000 як Позичку Національної Оборони, чим уможливлено урядові ЗУНР та його посольствам продовження політичної акції до кінця 1923 року. Американські українці уряджували тоді по всіх містах величезні протестаційні маніфестації з приводу поневолення України, пікетуючи у Вашинґтоні Білий Дім, Капітоль та аліянтські дипломатичні місії. Образи з пікетування польської амбасади були тоді поміщені в пресі по цілій Америці. До Ради Амбасадорів вислано протест з 14,000 підписами, а до департаменту стейту з 3,000 підписаим. В червні 1922 р. приняв секретар стейту Чарлз Гюз делеґацію Української Ліґи Американських Горожан і Ветеранів, що відбувала у Вашинґтоні свій з'їзд, а теж приняв її президент Гардинґ, при чому вручено йому меморіял з протестом проти знехтування права самовизначення у відношенні до українського народу. Тоді теж було переслухання перед Сенатським комітетом для закордонних справ у справі привернення Україні її незалежности, при чому кладено натиск на евентуальні трагічні наслідки поневолення України для справи світового замирення.

Окремо приходиться ще згадати про авдієнції митрополита Андрія Шептицького в секретаря стейту Гюза та прези-

(Продовження на стор. 4-тій)

Борис Берест.

ПРИМАРИ ЧИ ДІЙСНІСТЬ?

(Перед виставою „Примар" Г. Ібсена Театром-Студією Й. Гірняка).

Мабуть, не в одного з прихильників українського театру на чужині підсвідомо виникло це питання. Адже сценічна реалізація цього шедевру великого норвезького драматурга вимагає, не тільки надзвичайно досвідченої режисерської руки та бездоганних виконавців, але насамперед — інтелігентного, підготованого і здібного робити власні висновки — глядача.

Щодо перших двох елементів, то побоювання зовсім зайві: Театр-Студія тріюмфально завершив свою творчу працю в Німеччині саме „Примарами" Генріка Ібсена в неперевершеній поставі реж. О. Добровольської. Третій і основний елемент — глядача — Театр-Студія Й. Гірняка вже відповідно дібрав, виховав і підготував своїми попередніми виставами.

Але „Примари" — так само, як „Мати і я" та „Господиня заїзду" — належать до зовсім відмінного жанру, розв'язують зовсім інші проблеми і ставлять зовсім інше творче завдання перед молодим колективом студійців. Це — наступний проміжний етап Театру-Студії на шляху до оволодіння вершинами театрального мистецтва, на шляху до Шіллера, Шекспіра і античної трагедії. Бо Г. Ібсенові пощастило знайти для драми нову формулу, новий аналітичний метод формування драматичного твору, що саме й споріднює його творчість з творчістю Софокла. Майже всі його п'еси починаються з того моменту, коли звичайний драматичний твір вже закінчується. Це, по суті, лише розв'язки, катастрофи, значні трагічні фінали. Тільки аналітична драма Г. Ібсена спроможна дати бездоганний багатобарвний образ психічного життя, яскраво виділити найдрібніші його деталі, дозволити дійовим особам відкрити самі таємні закутки своєї душі, химерні вигини свойого мислення, не звертаючись і не стаючи в рабську залежність до багатьох умовностей сценічного дійства.

Саме тому Г. Ібсен, насамперед своїми „Примарами", завоював одне з найтривкіших місць в світовій драматургії, ставши поруч з Шекспіром. Але яку титанічну боротьбу довелося йому витримати, поки він здобув це визнання. Глибина його думок в „Примарах" ставила величезні вимоги щодо інтелігентности глядача. „Примари" вважали надто складним і важким для сприйняття твором, часто-густо не розуміли його, лякались його суворих присудів, сміливого заторкнення найбільше потрібних і болючих питань. Недарма тодішні критики приписували Г. Ібсенові нігілізм, фанатизм, атеїзм, аморальність тощо. Якийсь німецький критик ще 58 років тому репетував: „З академічного музею ми вступаємо в дім розпусти, — храм мистецтва міститься не на цій вулиці". Проте інший фаховий рецензент ствердив, що „успіх був бурхливий, величезний, небувалий".

Адже перед очима глядачів яскраво стали величні постаті з поетичних творів минулих років поруч з невимовними муками і смертельною розпукою Освальда: розпачлива втеча Ореста із сонму Еріній, нічне блукання в степу безпритульного короля Ліра, божевільне белькотання Марґарити на холодній долівці тюрми. Але, якщо Есхіл, Шекспір і Ґете відобразили боротьбу і страждання героїв сивої давнини, то Ібсен загострює враження, збільшує його художній вплив ще й тим, що нещадно зриває машкару з гріхів наших днів.

В жадному з творів Г. Ібсена закореніла суспільна мораль, що по суті є лише машкарою брутальности, лицемірности і банальности цього суспільства, не проаналізована так досконало, як в „Примарах". Г. Ібсен довів всю нестійкість подібних основ для створення повноцінних та ідеальних суспільних підвалин.

Перед своїми читачами і глядачами Г. Ібсен поставив такі величезні вимоги, що їх навіть не мав би на думці заторкувати жоден з драматургів минулого століття. Він не підносив читачам готових рішень чи висновків. І не дивно, що кожному читачеві чи глядачеві доводиться самостійно мислити, самостійно перетравлювати матеріял, який пропонує йому автор. Тлумачення, доповнення — це особиста справа кожної людини і залежить лише від того, які струни заторкнені з її душі. І коли завіса падає, закінчуючи драму Г. Ібсена на сцені, починається нова драма — в душі глядача. Бо він вимагає великої самостійної праці від своїх читачів і глядачів. Його твори свідчать про безкомпромісову боротьбу з дисонансами життя і проблемами нашого віку. Це глибоко художній і одночасно тонко педагогічний засіб виховання: шляхом зрозуміння причин життєвих дисонансів довести глядача до розуміння, як саме можна досягти гармонії життя; шляхом усвідомлення причин згубних явищ довести до розуміння того, як треба боротися з ними.

В драматичне мистецтво взагалі, а в „Примари" зокрема Г. Ібсен вперше ввів перспективу. Динамічний, але рівний хід реплік веде глядача від початку трагічної події в недосяжну глибину її, в минуле дійових осіб — Фру Альвінґ, Освальда, Мандерса, Енґстранда і Реґіни. Проте, цей величний світ образів та ідей автор дає глядачеві не для одного споглядання. Він зароджує в глядача свідому самодіяльність тривалу силу спротиву, викликає прагнення скинути з своїх рамен кожне зайве гноблення і готує до нового рішучого бою з життям.

Кожна з драм Г. Ібсена може в певному розумінні розглядатися, як частина загального обвинувачувального акту проти людства. В „Примарах" Г. Ібсен ідеально скупчив всі духовні міязми безсилля і безнадійности, що ними була насичена тодішня атмосфера в Европі, і що ними ще й тепер насичений увесь світ. Він нещадно громить лицемірність, брехню, забобони, егоїзм; розкриває всі таємниці, вишукує всі завуальовані вади, всі заплісняві уявлення і поняття, що ще живуть в свідомості людей, мов „примари", і паралізують кожний прояв мужности.

Мистецтво Г. Ібсена зображувати життя, немов би під побільшуючим склом, створює в нас той настрій і дає дійсності таке тлумачення, до якого ми самі не могли б дійти. Творчість Г. Ібсена зберегла магічну владу — по-новому освітлювати заплутані стежки психічного життя і тривожити моральну свідомість сучасного суспільства.

Глядач багато нового й цікавого винесе з вистави „Примар", але буде ще краще, коли він намагатиметься використати її найдоцільніше шляхом чіткого усвідомлення і розмежування добра і зла, увібравши в себе все позитивне і цінне так, щоб воно увійшло в його плоть і кров, щоб воно стало нерозривною часткою його власних духовних ідеалів.

Сміх — це здоров'я

Я В СПРАВІ ФОРМАЛЬНИЙ!..

Сумно, але правдиво: переводяться, геть переводяться наші традиції. Нещодавно в Вашинґтоні, відбувся Конґрес Американських Українців. Сказати б, нічого конґрес, а приглянешся ближче — не те. Ніяких вам сварок, ніяких суперечок — навіть дискусії не було. Що більше: в часописах не згадувалося, щоб хтось говорив у справі формальній. Виглядає, що цього мало або й зовсім не було!

А колись, у краю... Де-де-де-де-де!?... Що п'ять хвилин промовцеві перериване балак, завжде хтось підносив угору пальці й заявляв:

— Я перепрашаю — я в справі формальній!

Ніколи не збауду, як на одних спільних зборах підвівся погонич з місцевого фільварку. Був саме час, в якому сіромa-дадько поїв панських коней. Як зворушливо він виправдувався-вибачався:

— Я перепрашаю — я зараз вернуся. Я тільки в справі формальній!...

Де ж ви тепер бесідники формальних справ?

Коли пішло на мої скромні сили, я врятував би був традиції Конґресу, але де вже нам до Вашинґтону?!... Фабрика, праця, обов'язки — сами ж по власних плечах знасте.

Щоби слава не пропала, а надумав заговорити в справі формальній додатково, зі сторінок цього часопису. Звичайно, ви скажете, що я не говоритиму до теми, але, застерігаю, цим ви тільки зрадите незнання традиції. В формальній справі саме говорилося про речі, які не мали нічого спільного зі зборами. Про які справи, в такому випадку, говорилося? Про що хочете — щоб тільки справа була формальна.

В мене є така справа. Шановним зборам... пробачте... читачам напевно відомо, що Редакція „Свободи" вміщує мої праці під рубрикою: Сміх — це здоров'я". Я спитаю: що тут смішного?... Я за тим, щоб ці твори вийшли на здоров'я читачам, громадам і взагалі нашій справі — але шляхом серйозної праці.

Я гадаю, що буду виразником всіх читачів, коли вкажу Хвальній Редакції на інші справи. Я прошу уважно перечитати статті ЗУАДК-у про відгук громад на зазив приймати скитальців, про темпо, в якому новоприбулі сплачують кошти свого переїзду. Я прошу взяти звіти Конґресового Комітету про його касовий стан, про збут його книжок. Я прошу перечитати всі статті про матеріяльне положення НТШ, Українського Університету, воєнних інвалідів, УХС і т. д. Я прошу прочитати статті, де пишеться, що Українська Культурна Рада нам тільки пошкодить і т. д. і т. д. Я прошу уважно простудіювати ці писання — і тоді рішити, що в нас належить до рубрики „Сміх — це здоров'я".

Мої твори можна вміщувати між дрібними оголошеннями, коло похоронних фірм, чи коло самого Тарзана (тільки не тоді, як появляється „Мімба" — з'їсти може!) — але не під рубрикою: „Сміх — це здоров'я". Я не хочу робити конкуренції поважним звітам і статтям з нашого життя.

Я — скінчив!

О. Сип.

ЧИ ВЕРНЕТЬСЯ НІМЕЦЬКА СИЛА?

(Докінчення зі стор. 2-гої)

дикунський режим нацизму легко викресав і видобув наверх масове дикунство німців у 2-гій світовій війні: якою тупою, варварською, ідіотською була поведенка не ґестапівців, а всіх німців у часі — на всіх окупованих теренах Европи, зокрема та особливо на Україні? Але поруч з цим найбільші їх і найзапекліші вороги та всі ті, що терпіли від них, мусіли і далі мусять признавати, що як організатори, як фанатики праці і як здисциплінована маса німці є першими в Европі.

Німці дались українцям у другій світовій війні в знаки, як страшний ворог та вилікували українців раз назавжди з усякого -фільства, основно й ґрунтовно. Не зважаючи на те, таки було б добре, щоб ми вчилися на прикладі ворожих нам німців їхньої державницької потуги, їхньої духової дисципліни, їхньої одностайности у відбудовуванні країни з руїн, їхнього хисту висувати в зміненій ситуації інших людей, завжди ставали на ноги, як той кіт, що паде з головокружної висоти вділ!

А як малої висоти треба, щоб ми, падаючи, лежали потім роками безсильні!

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

БАЛТИМОР, МД.

Дві вдатні імпрези.

Українські скитальці з Европи значно збільшили українську громаду в Балтимор. Перед роками ця громада була дуже живою, вона побудувала гарну церкву, а при ній простору галю, побудувала також гарний Український Народній Дім. Лише кинути оком по стінах обох галь, то вже зі самих порозвішуваних фотознимок видно, що тут діяли колись аматорські гуртки, хор, танцюристи, влаштовувано різні народно-громадські імпрези, свята тощо. Але як постарілись перші піоніри, як середнє покоління звільна замериканізувалось, життя цеї громади притихло. Аж тепер новоприбулі скитальці оживили і старших і молодших. Народженим в Україні американцям пригадався давній запах рідного краю, а народжені вже тут відчули у своїм тілі українську кров. Питомий українцям нахил до громадсько-культурної праці, піддержування традиції тепер вповні ожився і почав діяти, що пробудило цілу українську громаду.

Та не можна забути того, що українські балтиморці дуже живо відгукнулися на заклик допомоги для скитальців. Це ж передовсім їх заслуга, що в Балтимор осіла поважна група новоприбулих, яким старі імігранти допомогли чим лише могли. Мабуть немає тут ні одної родини, котра б не підписала ашурансу одного чи більше. У тому ділі ведуть перед родини о. Маньоських, Приймаків, Шульків (Миколи і Григорія), Никулів, Івахових та інших.

У місяці листопаді тут влаштовано дві імпрези: Листопадове Свято та Зустріч новоприбулих зі старшими іміґрантами. Обі ці імпрези випали дуже вдатно і дали гарні моральні та матеріяльні успіхи. 20 листопада відправлено в грек.-кат. Церкві урочисте Богослуження ,на якому виголосив патріотичну проповідь о. Ганас. Зараз по Богослужбі відправлено Панахиду за полягних героїв, на якій виголосив глибоко продуману проповідь о. Маньоський.

Підчас Богослужби і панахиди почесну варту тримали тут. ветерани під проводом п. Г. Кень Вечером відбулася в галі Укр. Нар. Дому Святочна Академія, зорганізована Святочним Комітетом, в склад якого входили чільні громадяни, діючі в тутешніх товариствах та організаціях. На Академії виголосили святочні промови п. Й. Мармаш по-англійськи, а п. С. Мартюк по-українськи. Деклямувала п. Л. Хмілевська. Співав новозорганізований Народній Хор під проводом п. О. Головацького та Хор з Куртис Бей під проводом п. Слободяна. Сцена була прибрана за проєктом і руками д-ра Я. Хмілевського. Заініційована збірка добровільних датків дала квоту $104. Ці гроші призначена на допомогу українським інвалідам Визвольних Змагань, що тепер ще перебувають на скитальщині в Европі.

Свято випало величаво, дало багато піднесення духа, а могло випасти ще краще, якщо б воно відбулось в церковній галі, яка є більша і просторніша від галі Укр. Нар. Дому, а головне, що має гарну театральну сцену. Через брак відповідної сцени в Укр. Нар. Домі відпала приготовлена інсценізація, яка була би випала напевно дуже ефектовно. Святочний Комітет, в склад якого входили українці католики і православні, вважав, що Листопадове Свято це Свято всенародне, в якому повинні взяти активну участь всі українці, якої віри вони не були б. На його думку нема галь на Листопадові Свята для „католиків", чи „православних"...

В неділю 27 листопада влаштували новоприбулі скитальці Товариську Зустріч з давніше прибулими іміґрантами. У гарно прибраній галі (знову ж за проєктом і руками п. д-ра Хмілевського) У. Народного Дому засіли спільно до стола понад 130 осіб, а багато остало поза столами з браку місця, не враховуючи пань і панів, що обслугували. Відмовивши спільно молитву з людьми, о. Ганас виголосив дуже зворушливу промову, що своїм змістом була подякою старій іміґрації за її допомогу краєві до війни та за її зрозуміння і допомогу теперішнім скитальцям в Европі. Найбільш зворушливою сценою була подяка дітей, які виголосили її віршованою формою. 6-літній Ярко Оришкевич починав так:

> Нехай знає Америка,
> Нехай знає світ,
> Що дітвора з України
> Шле Вам всім привіт!

9-літня Дзвінка Мартюк між іншим казала:

> Гірко було покидати рідну Україну,
> Поміж кулі, поміж бомби тікать на чужину...
> То ж спасибі любі браття — ми ж не без опіки.
> Хай же слава всім Вам буде від нині во віки!

А 4-літня Марійка Хмілевська закінчила словами:

> Тату, мамо і сестричко! І Ти, любий брате!
> Послухайте, я найменша маю щось сказати:
> Перед Вами ось тут стали скитальщини діти,
> Просять Вас, прийміть в подяку оці гарні квіти.

Скромна перекуска була переплітувана різними промовами старих і нових іміґрантів, що нагадали всім і край, і ски-

(Докінчення на стор. 4-тій).

ЗАЯВА

Управа Нюйорського Відділу Обєднання б. Вояків Українців в Америці подає до відома:

В „Свободі" ч. 287 з дня 10. грудня ц. р. проголошено помилково, що Обєднання б. Вояків Українців бере участь в Громадському Комітеті, який влаштовує свято, проголошене на день 18. грудня в Ню Йорку. Знов у „Свободі" ч. 291, з дня 15-го грудня ц. р. проголошено, що Нюйорський Відділ Обєднання б. Вояків Українців бере участь у вище згаданім Громадськім Комітеті.

На засіданні, в дні 14. грудня ц. р. Управа Нюйорського Відділу Обєднання б. Вояків Українців вирішила не брати участи в цім Комітеті.

Управа Нюйорського Відділу Обєднання б. Вояків Українців

ВІДОЗВА

До учасників Зимового Походу та українського громадянства в цілому світі.

Грудень 1919 року — це місяць коли Армія трудової України під командуванням ген. Михайла Омеляновича-Павленка та його заступників ген. Юрка Тютюнника і ген. Олександра Загродського тридцять літ тому здобула найбільшу мілітарну славу.

Для влаштовання 30-літнього ювілею Зимового Походу створено Ювілейний Комітет з Учасників Походу та інших громадян на чолі з командармом, як почесним головою комітету.

Ювілейний Комітет на засіданнях 26. та 28. листопада 1949 року постановив:

1. Оголосити місяць грудень 1949 р. ювілейним місяцем святкування 30-ої річниці Зимового Походу Української Армії.

2. Закликати учасників походу та українське громадянство в цілому світі вшанувати цю величаву подію, як акт ідейної і збройної перемоги України над її ворогами.

Програма святкування:

а) організація всюди місцевих Ювілейних Комітетів,

б) публікація в пресі та окремими виданнями матеріялів про Зимовий Похід та його політично-мілітарне значення для ідеї визвольної боротьби України,

в) організація на місцях рефератів про Зимовий Похід,

г) організація на місцях масових урочистих академій, сходин та мистецьких імпрез в память і честь Зимового Походу,

д) організація на місцях спільних товариських сходин учасників Зимового Походу.

е) у неділю 25. грудня в цілому світі на інтенцію українського народу та його збройних сил відправити урочисті молебені в українських церквах всіх віроісповідань.

Про інформації та вияснення звертатися до Комітету на адресу: Майор Михайло Олійник, секретар Ювілейного Комітету:

New-Ulm (Donau)
Ludendorfkaserne, D.P. Camp
U. S. Zone, Germany.

За Комітет:

Микола Шраменко, полк.
Голова.

Михайло Олійник, майор
Секретар.

Нові іміґранти

Українці, що приїжджають старанням ЗУАДКомітету кораблем „Дженерал МекРей" до порту в Ню Йорку 17-го грудня:

Бойчук Іван; Антоняк Володимир, Ольга, Стефанія; Бедрійчук Анастазія; Ходновський Степан Наталія; Дацько Марія, Дарія; Дерчко Евстахій, Ірина, Зенон; Ференц Степан, Марія; Придун Дмитро, Марія, Христина; Гладун Володимир; Капустинський Осип, Ольга, Олександер; Ковалишин Степан, Марія Люба; Луценко Константин, Пелагія, Лонгин, Володимир; Мацьків Євген, Іванна, Богдан; Масюкевич Микола; Нагірний Михайло, Евелина; Обуховський Євген, Магдалина, Богдан, Марта; Петрів Іван, Ева, Володимир; Самосій Карпо; Свереда Микола; Стройник Микола, Наталія, Іліодор, Дмитро; Вардинець Іван, Марія; Косташук Вікторія; Вербаний Іван, Надія; Червінський Ігор; Винницький Евстахій, Параскевія, Богдан, Ольга; Жеребинський Сергій, Акилина; Христина Михайло, Текля, Анна, Марія; Чепурний Яків, Теодора, Кость, Волидимир, Валентина; Кравецький Осип, Катерина, Марія; Линик Степан, Ліза, Іда; Луцишин Роман, Ірина, Анна; Гадяк Андрій, Фенна, Михайло, Марія, Ярослав; Рубчак Юрій, Катерина, Анна, Марія, Ольга; Строчан Іван, Ольга, Марта, Наталія, Еріка, Галина; Свистун Осип, Анна, Марія, Осип; Ткачук Іван, Ірина, Любомира, Віра; Удич Іван; Вельґан Семен, Анастасія, Іван, Петро, Анна, Михайло; Бабій Михайло, Зеновія; Ваншула Василь, Надія; Владика Павло, Юстина; Забінський Степан, Анастасія; Дзюба Василь, Марія; Дзюбенко Евдоким, Катерина; Дубовик Степан, Марія, Зіна, Микола; Филипович Юрій, Катерина; Конецький Михайло, Параска; Галькевич Анна; Кушик Іван; Куликовський Михайло, Параска, Евдокія, Григорій; Мисак Василь; Миськів Василь; Назаренко Василь, Ляриса, Анатол, Микола; Савченко Галина; Сенишин Ярослав, Марія, Ігор; Симоненко Ольга; Ґера Теодор, Анастасія, Євгенія, Софія; Антоновський Володислав, Марія, Володимир, Петро; Гладун Ілько, Стефанія, Марія, Євген; Трацик Степан; Семків Лев, Юлія, Михайло.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. С

ЧЕТВЕРТИЙ КОНГРЕС АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ

(Продовження зі стор. 2-гої)

дента Гардінґа, які вдалося виробити місії ЗУНР завдяки прихильности сенатора Фрілінґгайзена та на яких то авдієнціях митрополит вручив меморіяли, виготовлені Місією ЗУНР. В меморіялах покладено особливий натиск на переслідування та нищення окупантами Української Церкви.

Не зважаючи на геройську боротьбу в Україні та заходи американських українців, Україна опинилась у новій неволі. Це захитало в американських українцях віру у вартість апелів опертих на праві, чесноті й моралі. Дотого навіть ті, що ще вчора були з нами в одному фронті проти Росії, перестали цікавитись дальшою загрозою з боку Росії, як їхні країни стали самостійними. Не цікавилась нею дуже теж і закордонна американська політика. Це були часи ізоляції, найяскравішим виразом якої може бути провал у Сенаті справи приступлення Злучених Держав до Ліґи Націй, себто до такої міжнародної установи, що її ініціятором був американський президент.

Серед таких настроїв повстала в 1922 році нова політична організація американських українців що проіснувала до 1940 року і звалась „Об'єднання Українських Організацій в Америці". У цих політично змінених обставинах вона почала знову піднімати духа американських українців. Тим не хочемо сказати, що не працювали в тому самому напрямі теж й інші організації. Більшість співпрацювала з „Об'єднанням". Такі злочини, як польська „пацифікація" в Західній Україні, чи небувалий в історії людства з політичної пімсти спричинений Кремлем голод в підсоветській Україні, заставляли тоді американських українців виходити на вулиці малих, великих і найбільших міст з масовими протестами. Видавано теж і відповідну інформаційну літературу про поневолення України. Загалом не було ні одної більшої трагічної події на українських землях, яка доходила б до американських українців і якої вони не старалися б різними способами розголосити. Чи це була мученича смерть Ольги Басарабової, розстріли Косинка, Влизька, Фальківського та товаришів, чи процес „Спілки Визволення України", чи суди над тими, що про них краєва преса писала у рубриці „В безконечній черзі", все це знаходило широкий відгомін у серцях американських українців і було передане в меморіял американському урядові. Усе це є в рекордах Департаменту Стейту в Вашингтоні. Видана „Об'єднанням" книжка про „пацифікацію" ("Polish Atrocities in Ukraine") має понад 500 сторін. Про голод в Україні теж видано матеріяли (як "Famine in Ukraine" і є теж резолюція в Палаті Репрезентантів з домаганням переведення міжнародного слідства в справі цього злочину Москви.

Допомогою визвольним змаганням українського народу вважалось, крім видання в 3,000 примірниках такої книжки як "Spirit of Ukraine" чи фінансову допомогу видавництву "Ukrainian Question" Ланселота Лотона в Англії й т.п., надалі ще й таку допомогу, як Рідній Школі, інвалідам, поволянам, народним домам і т.п. Допомогою українській справі вважалось навіть і таку боротьбу, яку треба було тут звести, щоб могти мати, наприклад, на Виставі Сторіччя Поступу в Шікаґо, в 1933 році, „Український Павільон", побудований в українськім стилі з написом „Україна" і „Тризубом" нагорі, бо там було місце тільки для державних націй. Теж за участь у світовій виставі „Завтрішній Світ" у Ню Йорку в 1939 році треба було звести іншого роду боротьбу зі Советами, що мали свій павільон і не погоджувались на ніякий український культурний виступ. Не зважаючи на советські інтриґи та протести, „Українсько-Американський День" відбувся. „Ню Йорк Геральд" написав з цього приводу великими буквами „50,000 українців на віднім Фестивалі на Виставі".

Ще згадати б, що на самому передодні другої світової війни, осінню 1938 року, був в Европі представник „Об'єднання", що в імені цеї організації та У.Н.Союзу зложив у Відні, в листопаді 1938 р., протест проти рішення Віденської конференції, на якій міністри закордонних справ Німеччини та Італії, Рібентроп та Чіяно, розшарпали Карпатську Україну, віддаючи Мадярщині Ужгород та Мукачево. Цей протест був переданий агенцією Гаваса по світі й появився теж і в деяких американських газетах, а зміст меморіялу, переданого в українській справі в Лондоні на послуханні в міністерстві закордонних справ, передав тоді Ню Йорк Таймс.

(Дальше буде)

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

(Докінчення зі стор. 3-тої).

тальщину, і боротьбу за українську державність — всі наші радощі і смутки та й нинішні будні. Панувала добросердешна атмосфера. Хор під проводом п. Головацького тягнув пісню за піснею, доки сама галя не підхопила хороводів, що затяглись пізно у вечір. Промовляли пп.: Мармаш, Г. Кені, Чорній, Никула, Івахова, Мартюк та багато інших. Кошти зустрічі виносили $120, які покрили наперед самі новоприбулі. Започаткована п. Чорнієм збірка дала суму $135, а гроші ці передано до диспозиції тут. Допомоговому Комітетові для скитальців, на чолі котрого станув тепер п. Камінський. Цей Комітет вже придбав понад $60 з добровільного оподаткування поміж новими іміґрантами, а тепер, маючи поважну суму зі збірки, зможе вже нарешті з непорожними руками піти на зустріч новим закликам і праці ЗУАДК-у.

Учасник.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Повідомляю заряди відділів 240 і 260 в стейті Мериленд, а теж цих членів, яких я мав відвідати цього тижня, що з причини автомобілевого випадку я не зможу тепер там поїхати, а приїду так скоро, як це тільки буде можливим.

А. Маланчук, орг. У.Н.С.

ФИЛАДЕЛЬФІЯ, ПА. — Управа Тов. „Дністер", від. 430, запрошує своїх членів на місячні збори, які відбудуться в пятницю, 16. грудня, в год. 7. ввечір, в Укр. Клюбі, 847 Н. Френклин ул. Тому, що це є останні збори в цьому році, просимо шановних членів обовязково явитись на цих зборах, вплатити складки за місяць грудень та вирівняти всі задовження, які з огляду на кінець року мусять бути обовязково зліквідовані. Інакше наш відділ був би позбавлений права свойого заступництва на конвенції У. Н. Союзу. Пригадуємо ще раз, що складок по домах членів побирати не можемо, бо це переходить наші фізичні і матеріяльні спроможности, вимагає від нас витрати часу і грошей на обїзди. Просимо дуже о зрозуміння цеї неможливости і не вимагати від нас цього. Обовязком кожного члена є регулярне вплачування складок на зборах, або безпосередно у секретаря нашого відділу. Просимо не легковажити цього, бо ніхто не знає свойого завтра, а незаплачена складка в означеному часі може бути причиною суспендовання і відібрання обезпеченевих прав занедбуючого члена. — За управу: Р. Дяків, предс.; О. Бакай, секр.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 30. листопада 1949 року помер у 61. році життя

ІВАН ЗАРЕЦЬКИЙ,

член відділу 120 У. Н. Союзу в Аликвіпа, Па.

Покійний родив в селі Радловичі, пов. Самбір, Зах. Україна. До Союзу вступив 1918 року. Полишив у смутку дружину Марію, два сини і одну дочку.

Похорон відбувся 3. грудня з похоронного заведення в Аликвіпа, Па. — В. П. П.!

І. Манастирський, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Збори Бр. св. Юрія, від. 239, відбудуться в суботу, 17. грудня, точно в год. 8. ввечір. Біжучі справи буде полагоджувати секретар вже від год. 6:30. З огляду на важні справи просимо всіх членів прийти точно на ці збори. — Уряд.

САВТПОРТ, КОНН. — Тов. ім. Т. Шевченка, від. 84, подає до відома всім членицям і членам, що річні збори відбудуться з важних причин не в неділю, 18. грудня, але в суботу, 17. грудня, точно в годині 7. ввечір, в гали У. Н. Дому, 279 Кінґс Гайвей Вест. Буде вибір уряду на 1950 рік, звіт за цілий 1949 рік і інші справи. Нових членів, котрі були прийняті в листопаді, просимо прийти і забрати свої грамоти, відзнаки і платничі книжечки та заплатити свої вкладки. — За уряд: Ю. Гоголь, предс.; М. Сендзік, кас.; П. Ддуко, секр., P. O. Box 43, Southport, Conn. Tel. Fairfield 9-2078.

ВЕСТ ІСТОН, ПА. — Тов. ім. Б. Хмельницького, від. 137, повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбудуться в неділю, 18. грудня, в годині 1. пополудні, в парафіяльній галі. Просимо довгуючих членів вирівняти свої вкладки. Просимо своїх членів прийти численно на збори, бо є важні справи. Буде річний звіт і вибір уряду на 1950 рік. — За уряд: Ф. Саґатий, предс.; М. Колодруб, кас.; С. Колодруб, секр.

РОМ, Н. Й. — Бр. св. Михаїла, від. 121, повідомляє своїх членів і члениць, місцевих і позамісцевих, що річні збори, що мали відбутися 18. грудня, відбудуться 17. грудня, в суботу, в годині 8. ввечір, в У. Н. Домі. Уряд взиває всіх членів і члениць прийти на ці збори, бо буде звіт уряду і контр. комісії та вибір уряду на 1950 рік. Хто має знайомих, що ще не є членами У. Н. Союзу, просимо привести з собою і вписати в члени. — За уряд: Д. Іванців, предс.; В. Чуйко, кас.; О. Ґадз, секр.

NORTHUMBELAND, PA. — Подаємо до відома всім членам і членицям Бр. св. Михаїла, від. 357, що річні збори відбудуться в неділю, 18. грудня, в годині 2. пополудні, в домі Укр. Горожан, 20 King St. — С. Возьний, секр.

LORAIN, O. — Annual meeting of the Branch 50 UNA will be held Sunday, Dec. 18th at 1 P. M. at St. Mary's Orthodox Church, cor. 33rd and Palm Ave. All members are urged to attend. Officers for the year of 1950 will be elected. Also vital mathers will be taken up. — Fin. Sec'y.

CHICAGO, ILL. — Monthly meeting of Birth of Holy Virgin Society, Branch 259, will be held Sunday, Dec. 18, at 1903 W. 51st St., at 2 P. M. — P. Trusiak, Treas.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Бр. св. Володимира, від. 105, повідомляє всіх членів, що річні збори відбудуться в неділю, 18. грудня, в год. 2. пополудні, в домі громади Найсвятви, 2051 Ровен ул. Просимо всіх членів взяти участь у річних зборах, вирівняти залеглі членські вкладки, вислухати річного звіту та вибрати уряд на 1950 рік. Після закінчення зборів на спільній вечері будуть виголошені два відчити нашими новими членами. — За уряд: О. Волчек, предс.; Д. Слободзян, кас.; М. Мадай, секр.

НЮ КЕНСІНҐТОН, ПА. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 296, повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбудуться в неділю, 18. грудня, точно в годині 2. пополудні, в Укр. Гор. Домі. Просимо всіх членів прийти хоч раз в рік на збори, бо буде звіт урядників за цілий рік і вибір уряду на 1950 рік. — І. Балабан, предс.; М. Земледух, секр.

ПОШУКУВАННЯ

Пошукую **СЕМЕНІВ АНДРУХА** з с. Гробова, пов. Камінка Струмилова, який виїхав до U.S.A. ще перед 1-шою світовою війною. **КОВАЛЮК ІВАН** з с. Лянерівка, пов. Камінка Струм., тепер в: **Heidenau, Kr. Harburg, DP Camp, Germany.**

ІВАН КОРОПЕЦЬКИЙ шукає свою тітку **ВАСИЛИНУ КОРОПЕЦЬКУ**, дочку Миколи і Варвари з села Устечко, пов. Заліщики. Хто знає про неї, або вона сама, прошу писати на адресу: **ІВАН КОРОПЕЦЬКИЙ, Ettilingen, Baden, D.P. Camp, U. S. Zone, Germany.**

ГЕЛЕНА ПАСЛАВСЬКА, замуж. за Михайла **КОГУТ,** пошукує свою тітку **МАРІЮ ДЕРКАЧ** з дому Паславська і **МАРІЮ ПУКАЧ** з дому **ЛЕСИК,** котрі виїхали в 1914 році до Америки. Прошу зголоситися на адресу:

W. PASZCZAK
740 Ocean Ave., Jersey City, N. J.

ПРАЦЯ

Читайте українські книжки та часописи, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила.

ТАРЗАН, ч. 2240. До ляборaторії.

Коли тінь впала на Ніту, вона потиснула пружину на сполох. Волосиста рука вхопила її за рамя.

Швидко малпочоловік витягнув до неї руку, одначе запізно.

З печерним виглядом Гор тягнув її вже через коридор.

Притягнувши її до дверей, він впхнув її до примітивної ляборaторії.